

Tvorba individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

Inkluze

Stav, kdy se člověk s postižením rodí do společnosti, která akceptuje jeho odlišnost a odlišnost každého svého člena, kdy je tedy normální být jiný; takové dítě se rodí do společnosti, která se nad jeho stavem vůbec nepozastavuje

Přístup usilující o jednotný školský systém vzdělávání všechny žáky dohromady, a to při zachování stejné úrovně kvality, ve vhodných věkových skupinách

Vychází z principu, že všichni by měli patřit k jedné sociální, akademické a kulturní skupině a participovat na jejím životě.

Inkluze se chápe jako integrace všech žáků do běžné školy a v důsledcích je spojena se zřeknutím se jakékoli formy etiketování žáků a s rozpuštěním speciálních zařízení a speciální pedagogiky

Integrace

Obecné pojetí - sjednocení či sjednocování (z latiny - znovu vytvoření celku)

Sociologické pojetí - jde zpravidla o problém vztahu minorit a majorit (hendikepovaných s většinovou společností). Lze ji chápat jako spojování osob, skupin a podmínek.

Pedagogické pojetí - v pedagogické praxi označuje společné vzdělávání žáků s postižením i bez něj

Vztah integrace – segregace – inkluze

DEE (Disability Equality in Education) *Integration/Inclusion*

SEGREGACE	INTEGRACE	INKLUZE
(klade důraz na)	(klade důraz na)	(klade důraz na)
Službu postiženým	Potřeby lidí s postižením	Práva postižených lidí
Labelling osob s postižením	Snaha změnit osoby s postižením	Snaha změnit školy/organizace/instituce
„Speciální“/zvláštní přístup	Běžný přístup	Rovnost – každý přijímá podporu, kterou potřebuje k rozvoji a naplnění svého potenciálu
Postižení je problém, který by měl být odstraněn (na specializovaném pracovišti)	Postižení je problém, který by měl být napraven	Každý je přínosný
Služba je dostupná v segregovaném prostředí	Přínos integrace pro jedince s postižením	Přínos pro každého, každý je součástí společnosti
Profesionálové/odborníci	Profesionálové/odborníci	Legislativní opatření, přátelé a podpora

Kategorizace a vyčlenění	Naučená bezmocnost	Asertivita
Konkurence mezi lidmi s postižením	Odborné intervence/přístupy	Transformace mezilidských vztahů
Důraz na vstupní opatření	Důraz na proces	Důraz na výsledek; mít cíl
Speciální obsah vzdělávání	Upravený obsah vzdělávání	Běžný vzdělávací obsah
Integrace pro „některé“ není žádoucí	Integrace může být realizována	Inkluze musí být prosazena

Opakem integrace je **segregace** - oddělení, odloučení postižených od intaktní populace

Segregace ve vzdělávání – zařazování žáků do „speciálních“ škol

Legislativní podmínky integrace

Školský zákon 561/2004 Sb., §16 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vyhláška 73/2005 Sb. O vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

Integrace jako forma speciálního vzdělávání žáků se zdravotním postižením:

Individuální integrace

Skupinová integrace

Žák se ZP se přednostně vzdělává formou individuální integrace v běžné škole, pokud to odpovídá jeho potřebám a možnostem a pokud to odpovídá podmínkám a možnostem školy

Individuální vzdělávací plán

IVP je pracovní materiál sloužící všem, kteří se podílejí na výchově a vzdělávání žáka.

Je závazným dokumentem pro zajištění vzdělávacích potřeb žáka.

Je součástí dokumentace žáka.

Vzdělávání podle IVP musí být doporučeno školským poradenským zařízením.

Vzniká na základě spolupráce mezi učitelem, pracovníkem poradenského zařízení, vedením školy a rodiči žáka (ve vyšším věku i žáka)

Školní poradenské zařízení sleduje a dvakrát ročně vyhodnocuje plnění IVP.

Bývá vypracován zpravidla pro individuálně integrovaného žáka, žáka s hlubokým mentálním postižením, méně často pro skupinově integrovaného žáka nebo pro žáka speciální školy

Bývá vypracován před nástupem žáka do vzdělávacího zařízení, nejpozději 1 měsíc po nástupu nebo od zjištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka

Může být doplňován a upravován dle potřeby a vývoje vzdělávání

IVP vychází ze:

ŠVP dané školy

Závěrů pedagogicko-psychologického vyšetření školským poradenským zařízením

Případně vyjádření odborného lékaře, zákonných zástupců žáka

Za zpracování zodpovídá ředitel školy; rozhoduje o vypracování IVP na základě písemné žádosti zákonných zástupců žáka

Obsah IVP

Údaje o rozsahu, obsahu, průběhu a způsobu vzdělávání a poskytování speciálně pedagogické péče

Cíle vzdělávání (vzdálené – příprava pro nástup povinné ŠD; dlouhodobé – Co by se měl naučit v daném školním roce, v pololetí?; krátkodobé)

Vychází ze ŠVP

Měly by být formulovány konkrétně jako kontrolovatelné výstupy

Časové a obsahové rozvržení učiva

Volbu pedagogických postupů (aplikovat individuální přístup)

Způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení

Vyjádření potřeby dalšího pedagogického pracovníka nebo další osoby podílející se na práci se žákem a její rozsah

Asistent pedagog x osobní asistent

Seznam kompenzačních, rehabilitačních a reedukačních pomůcek

Jmenovité určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola na plnění IVP spolupracovat

Předpokládanou potřebu navýšení finančních prostředků

Závěry speciálně pedagogických vyšetření

Zdroje:

BAZALOVÁ, B. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v zemích Evropské unie a v dalších vybraných zemích*. Brno: MU 2006. ISBN 80-210-3971-X

VÍTKOVÁ, M. (ed.) *Integrativní školní (speciální) pedagogika. Základy, teorie, praxe*. Brno: SMD, 2003. ISBN 80-86633-07-1.

Školský zákon 561/2004 Sb., §16 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vyhláška 73/2005 Sb. O vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

ZELINKOVÁ, O. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Praha: Portál, 2007. 9788073673260

JUCOVIČOVÁ, D a kol. *Individuální vzdělávací plán pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami*. Praha: Portál, 2008.